

dr. Jaco Rogier
manager maatschap Heelkunde
Stedendriehoek i.o.

dr. Wim Bouma
chirurg in Gelre Apeldoorn en lid
regiobestuur Stedendriehoek i.o.

Jenny Ketel
chirurg in Gelre Zutphen en lid
regiobestuur Stedendriehoek i.o.

Lieuwe van der Hem
chirurg in Deventer Ziekenhuis en
lid regiobestuur Stedendriehoek
i.o.

DEN HAAG ONTMOEDIGT ONTERECHT HET FUSEREN VAN MAATSCHAPPEN

Regiomaatschap biedt wél voordelen

De vorming van regiomaatschappen wordt door de politiek in een negatief daglicht gezet. Ten onrechte, want zowel voor de arts als voor de patiënt zitten er juist voordelen aan.

Onlangs nam minister Schippers stelling tegen regiomaatschappen.¹ Ze zouden louter om financiële redenen worden opgericht en de keuzevrijheid van patiënten beperken doordat de zorg op één locatie wordt geconcentreerd. De minister wil dat de vorming van een regiomaatschap wordt gemeld bij de Nederlandse Zorgautoriteit. Dit duidt echter

op een gebrek aan vertrouwen en wijst erop dat de minister de beweegredenen van specialisten verkeerd interpreteert. Schippers' beleid roept vragen op. De politiek wil meer volumennormen en concentratie van zorg. Maar als professionals vervolgens reageren met fusies, dan is de politiek daartegen. Dus concentreren moet, maar mag niet. Een tweede punt van kritiek op de regio-

ANP PHOTO

maatschappen is dat ze een andere koers zouden kunnen kiezen dan de ziekenhuizen waar de medisch specialisten uit die maatschap werken. Als er onvoldoende gelijkgerichtheid is, zouden het ziekenhuis en de regiomaatschap niet effectief kunnen worden bestuurd. Dit is echter een onderschatting van de manier waarop specialisten samenwerken.

De minister zegt tegen fusies van maatschappen te zijn, maar juicht samenwerking wel toe. Dat lijkt vanuit haar optiek logisch, maar tegelijkertijd zegt zij dat er geen strengere regels zijn voor samenwerking dan voor fusie. Met andere woorden: niet de vorm, maar de feitelijke afspraken bepalen of een regiomaatschap grenzen overschrijdt. Daarom is het merkwaardig dat fuseren zo wordt tegengegaan.

Op tijd

Medisch specialisten beseffen dat als de zorg waarvoor de volumenormen gelden, niet op tijd wordt geconcentreerd, deze definitief niet meer geleverd kan worden in de regio. Het is daarom in het belang van de patiënt, om deze zorg op tijd te concentreren. Met het huidige beleid is concentratie pas mogelijk als je de volumenorm niet meer haalt. Dat kan te laat zijn. Maar als je eerder concentreert, kun je ervan beticht worden dat je de concurrentie vervalst.

De concentratie van laag-volume zorg heeft vaak grotere consequenties voor de verdere praktijkvoering, dan alleen de zorg waarvoor de volumenorm geldt. Zo mogen chirurgen die geen electieve aneurysma's meer opereren ook geen acute aneurysma's meer behandelen. Het is niet uit te sluiten dat een instelling straks ook geen benigne aandoeningen kan behandelen van een bepaalde verrichting, als de volumenorm voor dezelfde maligne aandoeningen niet wordt gehaald.

Motieven

De NZa heeft iBMG onderzoek laten doen naar regiomaatschappen. Urologie en heelkunde lopen voorop bij de vorming van deze maatschappen, daarna plasti-

sche chirurgie, reumatologie, medische microbiologie, neurochirurgie, pathologie en oogheelkunde.² Er zijn twee hoofdredenen voor fusies: enerzijds de volumenormen en anderzijds het vormen van een machtsblok en fiscale overwegingen. Het onderzoek benoemt niet precies welke motieven voor welk specialisme leven, maar dat laat zich raden. Urologen en chirurgen worden geconfronteerd met volumenormen. Chirurgen zijn bovendien in de afgelopen jaren zodanig gespecialiseerd dat hun maatschap eigenlijk bestaat uit vier verschillende subspecialisaties: vaatchirurgen, traumachirurgen, gastro-intestinale chirurgen en oncologische chirurgen. Dat brengt twee andere argumenten met zich mee: chirurgen willen diensten delen en de opleiding nog beter vormgeven. Medische microbiologie, pathologie en oogheelkunde worden geconfronteerd met concurrentie door huisartsenlab's en zelfstandige behandelcentra. Plastische chirurgie en neurochirurgie zijn van oudsher vaak al regionaal georganiseerd omdat het gaat om een superspecialisatie met dure investeringen, die bovendien in één ziekenhuis meestal geen voltijdspraktijk kunnen voeren. Zo bezien schiet het onderzoek tekort in de precieze motieven.

Specialisten fuseren liever dan samen te werken, omdat een fusie het mogelijk maakt sneller te reageren, terwijl bij samenwerking voor elk stapje een uitvoerige procedure moet worden doorlopen. Bovendien is bij een fusie de interne verrekening over geleverde zorg niet meer nodig. Op deze manier worden belangen tegenstellingen en perverse financiële prikkels uitgebannen. De fusie bevordert het onderlinge vertrouwen en de samenwerking. Een fusie voelt als een huwelijk en samenwerking als een latrelatie.

Meer vertrouwen

Het wordt hoog tijd dat specialisten meer vertrouwen wordt gegund. Dat komt de zorg ten goede. De politiek moet stoppen met tegenstrijdige eisen. De keuzevrijheid van patiënten neemt juist af als zij niet meer in hun eigen regio

behandeld kunnen worden. Dan verdwijnt er zorg uit de regio en patiënten zullen verder moeten reizen.

Specialisten willen fuseren in plaats van samenwerken om zo onderlinge samenwerking te bevorderen. Er zijn verscheidende 'checks and balances' in de ziekenhuizen en bij verwijzers om eventuele onwenselijke concentraties tegen te gaan. Niet breed gedragen concentraties hebben direct een negatieve impact op de omzet van de regiomaatschappen. De minister wil dit voorjaar van het veld horen waar partijen tegenaan lopen. Wij zijn graag bereid eens bij haar op de koffie te komen om hier nader over door te te praten. ■

contact

j.rogier@gelre.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld

web

De voetnoten vindt u bij dit artikel op www.medischcontact.nl.

MEDISCH
CONTACT **Live**

Succesvol samenwerken

Evenement met onder anderen Alice Langeveld-Wildschut en Jacqueline Schuur over groepsfunctioneren van een maatschap.

Met verder:

Bas Blekkingh

Authentiek Leiderschap

Han Anema VUMC

Jan van Hooff KNAW, Burgers' Zoo

Donderdag 15 mei 2014
16.00-20.00 uur
De Doelen, Rotterdam

medischcontactlive.nl